

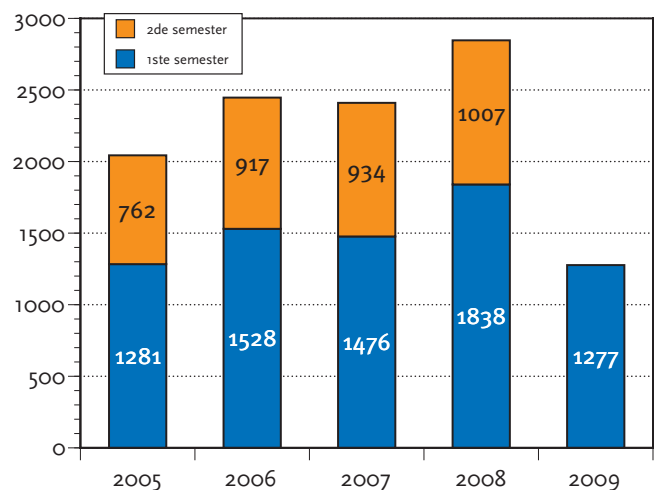

Foto: Jo GENNIZ

Marktevoluties in de verkoop van landbouwmachines

Aan de hand van de resultaten van de leden van Fedagrim analyseren we het verkoopjaar 2008. In het tweede semester van dat jaar werden de eerste tekenen van de financieel-economische crisis zichtbaar. Hierdoor zien de prognoses er voor 2009 veel minder rooskleurig uit. – NAAR: FEDAGRIM, ECONOMISCH

DOSSIER 2009 –

Figuur 1 Evolutie van de tractorverkoop in België – Fedagrim 2005-2009

tractoren

In 2008 werden er in ons land 2845 landbouwtractoren van meer dan 50 pk ingeschreven, een absoluut hoogtepunt in de afgelopen 5 jaar (figuur 1). In het eerste semester van 2008 steeg de verkoop zelfs met 26%, vergeleken met dezelfde periode in 2007. Door de economische crisis liep het aantal verkochte tractoren in het tweede semester van 2008 terug tot op het niveau van de voorbije jaren. In het eerste semester van 2009 viel de verkoop zelfs terug tot het niveau van 2005. Bij het verschijnen van het rapport, eind vorig jaar, verwachtten de leden van Fedagrim dat er in 2009 1925 landbouwtractoren van meer dan 50 pk zouden worden ingeschreven.

Opvallend is dat het marktaandeel van de tractoren met een vermogen van meer dan 160 pk toeneemt. Deze trekkers gaan vooral naar loonwerkers. De tractoren die bestemd zijn voor landbouwers (minder dan 160 pk) zien hun marktaandeel achteruitgaan. Wie een nieuwe tractor aankoopt, wil vaak dat die uitgerust is met onder meer een traploze transmissie of gps.

Als we de marktaandelen per merk bekijken, dan stellen we vast dat 7 merken samen zorgen voor zo'n 90% van de nieuw ingeschreven landbouwtractoren. Het gaat om New Holland (Ford), John Deere, Fendt, Case, Massey Ferguson, Deutz-Fahr en Claas-Renault.

Zelfrijdende telescopische laders

Fedagrim stelt voor het vierde jaar op rij een stijging vast in de verkoop van zelfrijdende telescopische laders voor landbouwgebruik. In 2008 werden 880 stuks verkocht, een stijging van 24% ten opzichte van 2007. Uit de cijfers van 2008 blijkt

dat de verkoop van laders met een hefhoogte tot 5,5 m met 73% toenam vergeleken met het jaar voordien. Ook het percentage laders met een hefhoogte tussen 5,5 en 6,5 m steeg met 32%. In de categorieën 6,5 tot 7 m ging het om een stijging van 14%, terwijl er van de laders met een hefhoogte van meer dan 7 m 12% meer verkocht werden. Zowat 40% van de laders die in de landbouwsector gebruikt worden, heeft een hefhoogte tussen 5,5 en 6,5 m.

Tabel 1 Verkoop van landbouwmachines in België - Fedagrim 2007-2009

Machinecategorie	2008	2007/2008 (%)	Prognose 2009 (stuks)	Prognose 2009/2008 (%)
Landbouwploegen	397	-13	320	-20
Grondbewerkingsmachines	1615	=	1370	-15
Zaaimachines	589	+12	440	-25
Aardappelplantmachines	45	=	45	=
Kunstmeststrooiers	1064	+34	635	-40
Aftakasaangedreven spuiten	508	+28	280	-45
Zelfrijdende spuiten	45	+50	25	-40
Hooibouwmateriaal (excl. persen en hakselaars)	1930	+8	1445	-25
Maaidorsers	128	+38	80	-37
Zelfrijdende hakselaars	67	+100	50	-25
Opraappersen	213	+31	170	-20
Aardappeloogstmachines	61	+15	69	+13
Hydraulische laders (frontladers en andere)	414	+10	290	-30

Landbouwmachines

Na de tractoren en telescoopladers overlopen we de verkoop van landbouwmachines (zie tabel 1).

Bij de verkoop van landbouwploegen stelde Fedagrim een daling van 13% vast. Het marktaandeel van ploegen met maximum 3 scharen halveerde het laatste decennium. In 2008 was meer dan 80% van de verkochte ploegen een gedragen ploeg met minimum 4 scharen.

Het marktaandeel van de nieuwe grondbewerkingsmachines bleef in 2008 gelijk, vergeleken met 2007. Voor 2009 wordt een daling van 15% verwacht ten opzichte van 2008. Ruim de helft (53%) van de nieuw aangekochte grondbewerkingsmachines betrof rotatieve eggen met aftaksaandrijving. Daarna volgen cultivatoren, woelers en grondbewerkers (22%), landbouwfrenzen (12%), chisels (8%) en land-en crosskillrollen (5%).

Bij de zaaimachines was er in 2008 een stijging van 12% ten opzichte van 2007. Voor 2009 wordt een daling van 25% voorspeld.

Het aandeel van de aardappelplantmachines bleef in 2008 op hetzelfde niveau als in 2007. Ook voor 2009 verwacht men een status quo.

Als we de verkopen van 2008 met die van 2007 vergelijken voor kunstmeststofstrooiers kunnen we een toename van 34% vaststellen. Bijna alle nieuw verkochte machines zijn gedragen centrifugale meststofstrooiers.

Uit een analyse van de verkoop van spuitmachines blijkt dat er op lange termijn een duidelijke afname van de gedragen, manueel opklapbare tractorspuiten te merken is, in het voordeel van de getrokken spuitmachines. Toch deed er zich in 2008 een trendbreuk voor. Er werden dat jaar opnieuw meer gedragen dan getrokken veldspuiten verkocht. Het marktaandeel van de zelfrijdende spuiten blijft de laatste jaren stabiel.

De markt voor hooibouwmateriaal (maaiers, schudders, harken en opraapwagens) is stabiel. Er werd een toename van 8% vastgesteld in vergelijking met 2007.

Na een dalende verkoop van maaidorsers in 2007, ging de verkoop in 2008 met 38% omhoog. Aan de basis van deze stijging lagen de goede graanprijzen, de herstructurering van de suikerbietensector en de vermindering van het areaal braakland. Dit zorgde ervoor dat het areaal graangewassen in ons land toenam. Voor 2009 verwachten de leden van Fedagrim een daling in de verkoop ten opzichte van 2008.

De markt van zelfrijdende veldhakselaars noteerde in 2008 een stijging van 100% vergeleken met 2007. Deze toename schrijft men toe aan het feit dat er in 2007 een afname van de verkopen werd vastgesteld doordat een van de constructeurs bekendmaakte dat hij in 2008 een nieuw type hakselaar zou lanceren en door de toename van het areaal graangewassen. Voor 2009 zou de verkoop zich weer stabiliseren rond 50 stuks.

De markt voor opraappersen steeg in 2008 met 31% ten opzichte van 2007. De toename werd in alle categorieën vastgesteld. Het marktaandeel bedroeg in 2008 5% voor opraappersen gecombineerd met een wikkelaar voor ronde balen, 11% voor kleine pick-uppersen, 42% voor grootpakpersen en ook 42% voor rondebalerpersen. In vergelijking met 2007 zijn de individuele marktaandelen nagenoeg gelijk gebleven.

Ook bij de aardappeloogstmachines deed er zich in 2008 een stijging voor. In totaal werden 61 stuks verkocht. Het gaat om 28 zelfrijdende rooiers, 23 tweerijige getrokken bunkerrooiers, 6 tweerijige getrokken wagenrooiers, 3 eenrijige getrokken bunkerrooiers en 1 voorraad-rooier. Fedagrim schrijft de stijging in de verkoop onder meer toe aan de uitbreiding van het aardappelareaal. Dat nam in 2009 toe met 16,4%.

Foto: Luc Van Dijk

Het aantal verkochte melkrobots nam fors toe. Ook het aantal melkinstallaties in loopstallen nam iets toe, terwijl dat in bindstallen gelijk bleef.

Tabel 2 Verkoop melkinstallaties en melkkoeltanks in België - Fedagrim 2007-2009

	2008	2008/2007 (%)	Prognose 2009 (stuks)	Prognose 2009/2008 (%)
Melkinstallaties				
• In bindstallen	6	=	2	-60
• In loopstallen	241	+15	95	-60
• Melkrobots	97	+90	87	-10
• Totaal	344	+28	184	-47
Melkkoeltanks	211	+6	150	-30

Melkwinning en staluitrusting

In 2008 was er globaal gezien een stijgende verkoop van melkinstallaties voor melkkoeien. Het aantal verkochte melkrobots nam fors toe (zie tabel 2). Ook het aantal melkinstallaties in loopstallen nam iets toe, terwijl dat in bindstallen gelijk bleef. Als we de marktaandeelen van de verschillende systemen bekijken, zien we enkele duidelijke trends. De visgraatinstallaties nemen af ten voordele van de melkrobots. Het marktaandeel van de overige types melkinstallatie bleef in 2008 nagenoeg hetzelfde als het jaar voordien. In 2008 was 1 op 3 van de verkochte melkinstallaties een melkrobot. De veehouder kiest duidelijk voor een arbeidsbesparing. Binnen de visgraatsystemen, de zij-aanzijssystemen en de draaimelkstallen is er een duidelijke trend naar schaalvergroting merkbaar. Uit de cijfers blijkt dat, bij nieuw verkochte melkinstallaties, het aantal standen toeneemt. Hetzelfde doet zich voor bij de melkrobots. In 2003 werd er per melkveebedrijf 1 melkbox geïnstal-

leerd. Sindsdien is er een toename van het aantal melkboxen per melkveebedrijf te merken.

Net als het aantal verkochte melkinstallaties nam in 2008 ook de verkoop van melkkoeltanks toe. In vergelijking met 2007 gaat het om een stijging van

6%. Ook hier doet zich een schaalvergroting voor. Tien jaar geleden had 90% van het totaal aantal verkochte koeltanks een tankinhoud van minder dan 8000 l. In 2008 had al 90% van de melktanks een inhoud van meer dan 6000 l. De schaalvergroting, die zich zowel voordoet bij de melkinstallaties als bij de koeltanks, is een gevolg van het dalende aantal leveraars en een stijging van de gemiddelde jaarlijkse melkaanvoer per leveraar.

De verkoop van voorcoolers en warmteterugwinningsapparatuur kent, na een dalende verkoop in de periode 2002-2005, opnieuw een stijging. De stijgende energiekosten zijn hiervan de oorzaak.

Sinds 2005 gaat ook de verkoop van elektronische melkmeters, melkgiftindicatoren, automatische afnameapparatuur, krachtvoederboxen en melkveetransponders omhoog. Opvallend is de sterke stijging van de melkveetransponders zonder activiteit. De melkveehouder kiest bij de aankoop van een nieuwe installatie duidelijk voor automatisering.

De leden van Fedagrim merken vooral dat er zich een zeer uitgesproken schaalvergroting voordoet in de melkveesector. De economische crisis en de evolutie van de melkprijzen zorgen er wel voor dat de melkveehouder minder investeert en bespaart op onderhoud.

Tuin en groene zones

De markt voor de machines voor tuin, park en bos bleef in 2008 vrijwel stabiel. Enkel het aandeel eenassige trekkers (-12%) en dat van versnippers/hakselaars (-10%) ging achteruit. De andere marktsegmenten gingen licht vooruit (trimmers, kantenstekers en bosmaaiers) of bleven ongeveer gelijk (de rest).

Bij de eenassige trekkers situeert 80% van de verkochte exemplaren zich in de klasse tot en met 5 pk. Het aantal verkochte grasmaaiers bleef in 2008 ongeveer gelijk, vergeleken met 2007. Ook het aandeel van de verschillende types bleef de laatste jaren stabiel. De zelftrekkende cirkelmaaiers nemen de helft van de markt in.

Foto: Jo GENNEZ

Wat de verkoop van trimmers en kantenstekers betreft, steeg de verkoop met 10% (25.379 in 2008, 22.463 in 2007). De stijging in de verkoop heeft te maken met het hoge aantal afgeleverde machines in het voorseizoen, eind 2008. Voor 2009 verwacht men een daling van 15%. Als we de verkoop in detail bekijken, stellen we vast dat in 2008 het aantal verkochte elektrische trimmers met automatische voeding afneemt ten voordele van de trimmers met motor.

Meer dan de helft van de in 2008 verkochte bosmaaiers (totaal aantal: 22.443) had een cilinderinhoud van 1 tot 30 cc. De voorbije jaren ging het om gelijkaardige marktaandeelen.

De verkoop van motorkettingzagen bleef, in vergelijking met 2007, constant. Ongeveer 80% van de verkochte exemplaren heeft een benzinemotor. De verkoop van de motorkettingzagen op benzine, met een cilinderinhoud van 1 tot 40 cc, nam de laatste jaren toe. Dit gaat vooral ten koste van de elektrische versie.

De markt voor versnipperaars/hakseelaars ging in 2008 met 10% achteruit. Vooral het aantal verkochte elektrische houtversnipperaars nam de laatste jaren af ten voordele van de versnipperaars met motor. Fedagrim verwacht voor 2009 een stijging van 30%.

Het totale aantal verkochte gazonverluchters bedroeg in 2008 4186. Zo'n 70% hiervan werkt op elektriciteit. Het aandeel elektrisch aangedreven gazonverluchters bleef in 2008 gelijk in vergelijking met 2007.

Het aantal verkochte haagscharen bleef in 2008 zo goed als gelijk met dat van het jaar voordien. Het segment haagscharen op benzine zit duidelijk in de lift. Als we de cijfers van 2005 vergelijken met deze van 2008 stellen we een stijging van zo'n 15% vast.

Ook de markt van de bladblazers is de laatste jaren stabiel gebleven (12.969 verkochte exemplaren in 2008, 12.755 in 2007). Het marktaandeel van de elektrisch aangedreven apparaten blijft verder dalen.

Besluit

De omzet van alle leden van Fedagrim samen bedroeg in 2008 2,41 miljard euro, een stijging van 5% ten opzichte van 2007. Het totale omzetcijfer in 2008, zonder CNH, bedroeg 1,32 miljard euro, een daling van 8% in vergelijking met 2007.

In 2008 werd er, met uitzondering van de landbouwploegen, een toename vastgesteld in de verkoop van landbouwmachines. Vorig jaar sloeg de trend helemaal om. Voor alle categorieën wordt een daling

in de verkoop voorspeld. Een uitzondering zijn de plant- en oogstmachines voor de aardappelteelt. Hiervan verwacht men in 2009 dat de markt gelijk blijft of zelfs toeneemt. Oorzaak hiervan is de toename van het areaal aardappelen in België.

De verkoop van melkinstallaties nam in 2008 met 28% toe in vergelijking met het jaar voordien. In 2008 was 1 op de 3 verkochte installaties een melkrobot. Net als in 2007 werd ook in 2008 geïnvesteerd in grotere melkinstallaties, koeltanks en automatisatie. De crisis is in deze sector hard voelbaar, voor 2009 verwacht men een halvering van de orders.

De markt voor tuin, park en bos bleef in 2008 – enkele categorieën uitgezonderd – vrij stabiel. Deze sector werd het minst getroffen door de financieel-economische crisis.

De leden van Fedagrim verwachten dat de situatie in de eerste helft van 2010 nog zal verslechteren. Uit een enquête die in mei 2008 gehouden werd, blijkt dat 15% van de leden uitbreidingsinvesteringen plande, terwijl 20% vervangingsinvesteringen wilde doen. Eind 2009 was het percentage bedrijven dat nog investeringen plande zo goed als gehalveerd ten opzichte van de resultaten van de enquête. ■